

	Doküman Adı:	Doküman No :	PR 35 - RH 04
	HAYVANSAL ÜRETİM BİLGİLENDİRME	Yayın Tarihi :	23.04.2018
		Sayfa No :	1 / 1
		Revizyon No :	01
		Revizyon Tarihi:	14.07.2018

Sayın İlgili,

Bu bilgilendirme dokümanında organik hayvansal üretime yeni başlayacak üreticileri bilgilendirmeye yönelik önemli konulara yer verilmiştir. Ayrıca size kontrol öncesi hazırlamanız üzere aşağıdaki dokümanlar ekte gönderilecektir. Bu dokümanların doldurulması ile ilgili bilgileri de bu bilgilendirmenin son kısmında bulabilirsiniz. **(Hayvansal üretim hayvanların yem ve otlak alan ihtiyacı nedeniyle bitkisel üretimi de içinde barındırmaktadır. Bu nedenle bir organik hayvansal üretim programı aynı zamanda organik yem bitkileri üretiminide kapsamak durumundadır.)**

Önemli not: Bu doküman bilgilendirme amaçlıdır. Organik tarım yapmaya karar veren her müteşebbis ve üretici ilgili mevzuatlar hakkında bilgi sahibi olmakla yükümlüdür. Aşağıda ilgili yönetmeliklere ulaşabileceğiniz web sayfası linkleri mevcuttur;

TR yönetmeliği: <https://www.tarim.gov.tr/Mevzuat/Yonetmelikler>

AB Yönetmeliği: <http://eur-lex.europa.eu>

Ekte gönderilen dokümanların listesi

Bireysel Hayvancılık Projeleri	Grup Hayvancılık Projeleri
Operatör profili ve eki (Tek üreticili hayvancılık projeleri için)	Operatör profili ve eki (Grup hayvancılık projeleri için)
Örnek arazi planı	Örnek arazi planı
Tr yönetmeliğine göre müşterilerle yapılan sözleşme	Tr yönetmeliğine göre müşterilerle yapılan sözleşme
Fason işletme sözleşmesi	Fason işletme sözleşmesi
Yıllık güncelleme formu (hayvancılık)	Yıllık güncelleme formu (hayvancılık)
Bakım sözleşmesi-Bitkisel üretim	Bakım sözleşmesi-Bitkisel üretim
Bakım sözleşmesi- hayvancılık	Bakım sözleşmesi- hayvancılık
	Üretici-Müteşebbis arasındaki sözleşme
	Tarımsal İşletme formu (hayvancılık)

1-ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİME BAŞLAMA ESASLARI

Genel olarak organik tarıma başlama ile ilgili esaslar **18.08.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Organik Tarım Esasları ve Uygulamasına İlişkin Yönetmelik'** in (Bundan sonra Org-TR Yön. olarak isimlendirilecektir.) 6. Maddesinde açıklanmıştır. Buna göre ;

a) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen ve faaliyet alanına göre Bakanlık ilgili kayıt sistemine kayıtlı olan müteşebbis, aşağıda yer alan bilgi ve belgeler ile kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna veya kontrol kuruluşuna başvurur. **(Ref: Org-TR Yön., Md. 6, 1. Fıkrası, a bendi)**

(Burada belirtilen doküman Hayvansal Üretim için TURKVET veya KKKS, kayıdır. Aşağıda belirtilen belgeler ilgili yönetmelik bendindeki Hayvansal üretim ile ilgili olan belgelerdir.)

1) Müteşebbisin adı, adresi, T.C. kimlik numarası ile varsa vergi numarası, yabancı gerçek kişilerde ise yabancı kimlik numarasını içeren kimlik bilgi ve belgeleri,

2) İşletmenin yeri ve konumuna dair bilgiler,

3) Yem işletmeleri için 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yem Hijyeni Yönetmeliği gereğince İşletme Kayıt Belgesi veya İşletme Onay Belgesi,

b) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen müteşebbis, başvurduğu yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapar. Müteşebbis, organik tarım faaliyetini bireysel olarak yapabildiği gibi, üretici grubu ile de yapabilir. Üretici grubu, organik tarım faaliyetini ancak tüzel kişiliği haiz kurum ve kuruluşlar altında yapabilir. Müteşebbis, organik tarım faaliyetini üretici grubu ile yapıyorsa her bir üretici ile sözleşme imzalamak zorundadır. Bu durumda müteşebbis, üretici grubu adına yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapar. Üretici grubu içinde yer alan çiftçiler, müteşebbis olarak değerlendirilir ve bir kod verilerek kayıt altına alınır. Müteşebbis; aracı tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek veya tüzel kişiler ile de sözleşme yapar. Fason üretim yapan işletmeler de organik tarım kontrol sistemine dâhildir. Üretici grubunun oluşturulması ve faaliyetleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

c) Yetkilendirilmiş kuruluş, her bir üretim aşaması için, ayrı ayrı sözleşme yapabileceği gibi, her faaliyeti ayrı ayrı belirtmek kaydıyla tek bir sözleşme de yapabilir. Yetkilendirilmiş kuruluş, müteşebbise ister bağımsız, ister üretici grubu dâhilinde olsun, Bakanlıkça hazırlanacak ve

yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirilecek kodlama sistemine göre, bir kod numarası verir. (Ref: Org-TR Yön., Md. 6, 1. Fıkrası, d bendi)

2-KONTROL ÖNCESİ MÜTEŞEBBİSİN TEMİN ETMESİ GEREKEN BELGELER

Organik **Hayvansal üretim** kontrolü için gerekli bilgi ve belgeler aşağıda belirtilmiştir. (Ref: Org-TR Yön., Md.35. 1. Fıkrası)

- a) Müteşebbisler, yaptıkları organik faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri, sözleşmeli olduğu kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşuna vermek ve işletmesinde bulundurmak zorundadırlar. (Ref: Org-TR Yön., Md.. 35. 1. Fıkrası a. Bendi)
(Aşağıda belirtilen belgeler ilgili yönetmelik bendindeki **hayvansal üretim** ile ilgili olan belgelerdir.)
- 1) İşletmenin adı, adresi, kapasite bilgileri, hukuki durumuna ait bilgi ve belgeler, sözleşme tarihi, imzalanan sözleşme metni, organik tarıma geçişin başladığı tarih, sözleşme tarihine kadarki arazi geçişine ait bilgiler,
 - 2) Faaliyet alanı,
 - 3) İşletmede daha önce uygulanan üretim metodu,
 - 4) İşletmenin ve işletme binalarının planları,
 - 5) Arazi parselleri veya alana dair tüm plan ve krokiler,
 - 6) İşletmenin mevcut makine ve ekipman donanımı,
 - 7) İşletmenin konumu, kullanılan depoların tanımı ve amaca uygunluğu,
 - 8) Ürün münavebe planı,
 - 9) Kullanılacak tüm girdilere ait kayıt defterleri,
 - 10) İşletmenin malları, dışarıdan satın alınan malları içeren alım ve satım defterleri,
 - 11) Ürün çıkış planı, ürünün niteliği, stok durumu, miktarı, ambalajlama şekli ve materyali,
- b) Müteşebbis, faaliyet alanı ile ilgili bilgileri kapsayan organik tarıma geçiş ve üretim planları hazırlar.

3-ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİM' IN ESASLARI

Genel Bilgiler:

- 1) Organik hayvancılık yapacak işletmelerdeki hayvanlar, meralara, açık hava gezinti alanlarına veya açık alanlara erişebilmelidir. Çevrenin ve yeraltı sularının kirlenmesini en az seviyede tutabilmek amacı ile hayvan sayısı ile işletmenin sahip olduğu arazi büyüklüğü arasında uyum olmalıdır, birim alan başına düşen hayvan sayısı, üretim birimindeki bitkisel üretime yeterli hayvan gübresi sağlayabilecek şekilde sınırlı olmalıdır.
Organik gübre stoklama kapasitesi ya da yayılan nitrojen miktarı, kullanılan tarımsal alanda tek ürün için 170 Kg/N/Ha/Yıl'ı aşamaz., hektardaki maksimum hayvan sayısı tablo 1'de belirtilmiştir (Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, ç bendi)
- 2) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanların genetik yapısı değiştirilemez ve genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar organik hayvansal üretimde girdi olarak kullanılamaz. Gen teknolojisi metotları ile hayvan ıslahına izin verilmez. (Ref: Org-TR Yön., Md. 18, 1. Fıkrası, ç bendi)
- 3) Organik hayvancılıkta aynı üretim biriminde bulunan tüm hayvanlar, yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmelidir.
Ancak, yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetiştirilmeyen hayvanlar, yetiştirildikleri binaların ve arazilerin yönetmelik kurallarına uygun olarak yetiştirme yapılan birimlerden açıkça ayrı olması ve ayrı türlerin bulunması şartıyla aynı işletmede bulunabilirler. (Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, d bendi)
- 4) Aşağıdaki koşulların sağlanması halinde organik yetiştirilen hayvanlar, konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla ortak alanlarda otlatılabilir. (Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, e bendi)
 - Alanlar, en az üç yıl bu Yönetmelikte izin verilmeyen ürünlerle muamele görmemiş olmalıdır.
 - Konvansiyonel olarak yetiştirilmiş aynı tür hayvanlar, organik olarak yetiştirilen hayvanlar ile aynı anda merada olmamalıdır.
 - Organik hayvansal ürünlerin, konvansiyonel ürünlerden ayırt edilememesi durumunda bu ürünler organik olarak değerlendirilemez.
- 5) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetiştirilen hayvanlar aşağıdaki hususların bulunması şartıyla konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla farklı zamanlarda ortak arazilerde otlatılabilir. (Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, f bendi)
 - Araziler geçiş sürecini tamamlamış olmalıdır.
 - Bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmemiş hayvanlar, ekstansif üretimden gelmiş olmalıdır.

- Organik hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler; ortak arazileri kullanan ve bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmeyen hayvanlarla aynı anda otlatılmadıkları, bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşunca onaylanmadıkça organik olarak kabul edilemez.
- 6) Organik hayvan yetiştiriciliğinde üremede doğal yöntemler kullanılır. Bununla birlikte suni tohumlamaya da izin verilir. Klonlama ve embriyo transferi gibi metotlar kullanılmaz. (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, c bendi**)

Ekolojik Hayvancılığa Geçiş:

- 1) Bir sürü ilk kez tesis edilirken organik olarak yetiştirilmiş hayvanlar yeterli sayıda olmadığına, konvansiyonel yetiştirilmiş hayvanlar aşağıdaki hususlara uyulmak şartıyla organik hayvancılığa kullanılabilir (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, ı bendi**);
- a) Etlik piliçler geldikleri çiftlikten ayrıldıklarında üç günlük yaştan büyük olamaz
 - b) Buzağılar ve taylar sütten kesilir kesilmez yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmelidir ve her koşulda 6 aylıktan küçük olmalıdır.
 - c) Kuzular ve oğlaklar sütten kesilir kesilmez yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmelidirler ve 60 günden büyük olmamalıdır.
 - d) Domuz yavruları sütten kesildikleri andan itibaren yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmiş olmalı ve 35 kg'dan az olmalıdır.
 - e) Yetkilendirilmiş kuruluşun onayına tabi olarak, hayvansal üretim biriminde var olan bu Yönetmeliğin kuralları ile uyuşmayan hayvanlar öngörülen geçiş süreleri uygulanmak koşuluyla organik üretime geçiş yapar.

- 2) Organik hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim yapılacak arazi ve otlaklar 2 yıllık geçiş sürecine alınır. (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, g bendi, 1. alt bendi**)

- 3) Otobur olmayan hayvanlar tarafından kullanılan otlaklar, açık barınaklar ve gezinti alanları için geçiş süresi bir yıla indirilir. Söz konusu araziler yönetmelik ekinde izin verilen ürünlerden başka ürünlerle işlem görmediyse geçiş süresi yetkilendirilmiş kuruluşlarca 6 aya indirilir. . (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, g bendi, 2. alt bendi**)

- 4) Ortak arazilerde yapılan hayvancılık ile dışarıdan organik yem alınarak yapılan besleme istisna olarak hayvansal üretim birimi, mera ve yem üretimi için kullanılan araziler ile birlikte işletmenin tamamının eş zamanlı olarak (aynı anda) organik üretime geçirilmesi söz konusu olduğunda aşağıdaki koşulların sağlanması kaydıyla geçiş süreci 24 aya indirilebilir.

-Bu istisna işletmenin mevcut olan hayvanlarına ve yavrularına ve geçiş süreci başlamadan önce aynı zamanda yem üretimi için kullanılan araziler ve meralar için uygulanır.

-Hayvanlar üretim biriminden elde edilen ürünler ile beslenmelidir. (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, g bendi, 3. alt bendi**)

Hayvan ve hayvansal ürünlerin geçiş süreci:

- Et üretiminde büyükbaş hayvanlarda 12 ay
- Küçükbaş hayvanlar ve domuzlar için 6 ay
- Organik süt siğirciliği işletmelerinde sürüden et amaçlı ayrılacak hayvanlar için bu süre yaşam süresinin 3/4' dür.
- Süt üretimi için yetiştirilen hayvanlar için 6 ay
- Et üretimine yönelik kanatlılarda, üç günlük yaştan büyük olmamak kaydıyla 10 hafta,
- Yumurta üretimine yönelik kanatlılarda ise 6 haftadır

- 1) Organik sığır besisi yapılan işletmede yeniden sürü tesis edilirken; öncelikle organik hayvancılık yapılan işletmelerden, bulunamaması halinde yönetmelik hükümlerine uygun şartlardaki besi danaları konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilebilir. (**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, i bendi**)

- 2) Sürünün büyütülmesi ve/veya sürünün yenilenmesi için organik olarak üretilen hayvanların bulunamaması halinde her yıl yetişkin büyük baş hayvanların maksimum % 10'u, domuz ve küçük baş hayvanların maksimum % 20'si dışı olarak, yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile organik olmayan üretim yerlerinden getirilebilir. (**Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, j bendi**) Ancak ilgili hükümler; 10 adetten az büyükbaş hayvan veya 5 adetten az küçükbaş ve domuz bulunan üretim birimlerinde uygulanmaz. Bu birimlerde yukarıda belirtilen yenileme işlemleri yılda azami 1 hayvan ile sınırlıdır(**Ref: Org-TR Yön., Md. 16, 1. Fıkrası, k bendi**)

Bu oranlar aşağıdaki durumlarda yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile sürünün % 40'ı oranında artırılabilir; (**Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, j bendi**)

- a) Müteşebbisin yazılı taahhüdü ile sürü büyüklüğünün artırılması garanti edilmesi halinde,
b) İrk değiştirildiğinde,
c) Yeni bir hayvansal üretim geliştirildiğinde,
d) Çiftlikteki hayvan ırkı yok olma tehlikesi altındaysa,
e) Sağlık nedenleri ya da afet nedeniyle yüksek hayvan ölümleri olduğunda,
- 3) Damızlık erkekler, sonradan yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmesi ve beslenmesi şartı ile organik olmayan işletmelerden getirilebilir. (Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, I bendi)
- 4) Organik hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim yapan işletmeler, hayvanların giriş ve çıkışı ile tüm tedavi uygulamalarıyla ilgili düzenli kayıtları tutar. (Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, m bendi)

Yem Temini ve Hayvan Besleme:

- 1) Kürk hayvanı, pet hayvanı dışında, organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanlar organik olarak üretilmiş kaba ve kesif yemlerle beslenmelidir. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, a bendi)
- 2) Farklı gelişim evrelerindeki organik beslemede ihtiyaçları karşılanırken, üretim artışı yanında kaliteli üretim sağlanır. Hayvanların zorlama ile beslenmesi yasaktır. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, b bendi)
- 3) Yaylacılık yapılan dönemde; hayvanların yürüyerek bir otlatma alanından diğerine geçerken organik olmayan alanlarda otlayarak tükettikleri yem miktarı yıllık yem rasyonunun %10'unu geçemez. Bu oran tarımsal orijinli yemin kuru maddesinin yüzdesi olarak hesaplanır. Her yıl hayvanların yaylada olduğu dönemin dışında, yemin en az %60'ı çiftlik bünyesinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, bu Yönetmelik hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden sağlanır. Domuz ve kümes hayvanları için yemin en az %20'si çiftliğin kendisinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, bu Yönetmelik hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden veya yem işletmelerinden sağlanır. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, c bendi)
- 4) Ortalama olarak rasyon formüllerinin kuru maddesinin % 30'una kadarı, geçiş sürecindeki maddeleri içerebilir. Geçiş sürecindeki yem maddeleri hayvanların yetiştirildiği işletmeden temin ediliyorsa bu oran % 60'a kadar çıkarılabilir. (Ref: Org-TR Yön., Md 16, 1. Fıkrası, ç bendi)
- 5) Yavruların beslenmesi öncelikle ana sütüyle sağlanmalıdır. Mümkün olmaması halinde aynı sürüden elde edilen sütlerle beslenilmelidir. Türlerle bağlı olarak yavruların süt ile beslenmeleri gereken asgari süre;
Büyükbaş hayvanlarda ve taylarda 90 gün,
Küçükbaş hayvanlarda 45 gün ve domuzlarda 40 gündür.
(Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, d bendi)
- 6) Yetiştirme sistemi; yılın değişik dönemlerinde hayvanların otlaklara ulaşabilmelerine mümkün olduğunca olanak sağlamalıdır. Rasyonda; silaj, taze veya kuru otan oluşan günlük kaba yemin kuru madde içeriği en az % 60 olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, e bendi)
- 7) Piyasada organik olarak üretilmiş protein kaynaklı yem bulunamaması veya organik üretimden sağlanamaması halinde izin verilen konvansiyonel yem maddeleri oranı Domuz ve kanatlı hayvanlar için, 31/12/2018 tarihine kadar, tarımsal kaynaklı yemin kuru maddesi üzerinden yıllık en fazla %5 dir. (Ref: Org-TR Yön., Geçici Madde, 1. Fıkrası b. Bendi)
- 8) Domuz ve kanatlı rasyonlarına kaba yem, taze veya kuru ot veya silaj eklenmelidir. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, g bendi)
- 9) Yem maddeleri, yem katkı maddeleri, yem işlemeye mahsus yardımcı maddeler ve hayvan beslenmesinde kullanılan ürünler; genetiği değiştirilmiş organizmalar veya bunlardan elde edilmiş ürünler kullanılarak üretilmiş olamaz. (Ref: Org-TR Yön., Md 17, 1. Fıkrası, m bendi)

Hayvan sağlığı ve veteriner müdahalesi:

- 1) Organik hayvancılıkta, tür ve ırk seçiminde yerel koşullar göz önüne alınır, hastalığa dayanıklı tür ve ırk seçimine dikkat edilir.
- 2) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hastalık önleyici tedbirler (Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, a bendi);
- a) Uygun damızlık ırkların seçilmesi,
b) Organik hayvan yetiştiriciliğinde; hayvan sağlığında koruyucu hekimlik esastır.

- c) Hayvanların doğal bağışıklıklarını artırıcı düzenli egzersiz için gezinti alanlarına veya otlaklara ulaşımı ve kaliteli yem kullanımının sağlanması,
- d) Aşırı kalabalık nedeni ile hayvanlarda sağlık problemlerini önlemek için uygun yerleşim sıklığı sağlanmasıdır.
- Tüm önleyici tedbirlere rağmen bir hayvanın hastalanması veya yaralanması durumunda, gerekiyorsa uygun bir barınakta izole edilerek, derhal tedavi edilmelidir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, b bendi)**
- 3) Kimyasal yolla sentezlenmiş allopatik tıbbi veteriner ürünleri veya antibiyotiklerin yerine, tedavi edilecek hayvan türü üzerinde tedavi edici etkisi bulunması koşuluyla, ek-5'in 1 inci maddesinde ve ek-6'nın 3 üncü maddesinde yer alan ürünler ve fitoterapötik ürünler kullanılır. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, c bendi, 1. alt bendi)**
- 4) Yukarıda bahsedilen maddelerin kullanımının hastalıkla veya yaralanmayla mücadelede yetersiz kalması durumlarında ve hayvanın acı çekmemesi için tedavi amacı ile kimyasal bileşimli ilaçlar veya antibiyotikler yetkilendirilmiş kuruluşun izni ile kontrollü olarak kullanılabilir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, c bendi, 2. alt bendi)**
- 5) Kimyasal olarak sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotikler, hastalık önleyici uygulamalar için kullanılamaz. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, c bendi, 3. alt bendi)**
- 6) Veteriner ilaçlarının kullanılacağı zaman konulan teşhis, müdahale yöntemi, ilacın dozu, ilacın etken maddesi, tedavi süresi ve ilacın yasal kesilme süresi ile birlikte kullanılan ürün kayıt edilmelidir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, d bendi)**
- 7) Bir hayvana normal koşullarda verilen veteriner ilaçlarının son uygulandığı tarih ile bu hayvanlardan organik ürün elde edilme tarihi arasındaki süre, yani ilacın tanımlanmış yasal arınma süresi organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı veya yasal arınma süresi belirtilmemiş hallerde ise 48 saat olmalıdır. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, e bendi)**
- 8) Aşu uygulamaları, parazit tedavisi veya ölkemizce zorunlu olarak belirlenen hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programları haricinde, bir hayvana veya hayvan grubuna bir yıl içerisinde üçten fazla kimyasal sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotiklerin uygulanması halinde ya da üretken olduğu yaşam süresi bir yıldan az olan hayvanlarda bir defadan çok muamele gördüyse, söz konusu hayvanlar veya bu hayvanlardan elde edilen ürünler organik ürün olarak satılamaz ve yeniden geçiş sürecine alınır. Buna ait kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur. **(Ref: Org-TR Yön., Md 18, 1. Fıkrası, f bendi)**

Yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları:

- 1) Koyunlarda kuyruk kesme amacı ile elastik bant takılması, kuyruk kesme, diş kesme, gaga kesme ve boynuz köreltme uygulamaları organik yetiştiricilikte sistematik olarak uygulanamaz. Yolma gibi yöntemler uygulanmaz. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, a bendi)**
- 2) Bu uygulamaların bir kısmına genç hayvanlarda boynuz köreltme uygulamasında olduğu gibi güvenlik, hayvan sağlığı, rahatlığı ve hijyen için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilebilir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, a bendi)**
- 3) Bu tür uygulamalar ve ürün kalitesini artırmaya yönelik fiziksel kastrasyon uygulamaları, hayvanlar en uygun yaşta iken uzman kişiler tarafından hayvanlara acı çekirtmeden yerine getirilmelidir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, a bendi)**
- 4) Hayvanların bağılı olarak tutulması yasaktır. Ancak, hayvan refahı düzenlemeleri dikkate alınarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından hayvanların güvenliği ve refahı için, müteşebbisçe zorunluluğunun ortaya konulması koşulu ile hayvanların sınırlı bir süre için bağlanması izin verilebilir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, b bendi)**

Barınaklar ve Bakım şartları:

- 1) Hayvan barınakları, sıhhi bir yapı malzemesinden inşa edilmeli, barınaklarının koşulları hayvanların biyolojik ve ırk ihtiyaçlarını karşılamalıdır.
- 2) Hayvanlar yem ve suya kolayca erişebilmelidirler.
- 3) Binaların yalıtımı, sınıması ve havalandırılması; hava akımını, toz seviyesini, ısıyı, nispi nemi ve gaz konsantrasyonunu hayvanlara zarar vermeyecek sınırlar içerisinde tutacak şekilde olmalıdır.
- 4) Barınaklar; bol miktarda doğal havalandırma ve ışık girişine izin vermelidir. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, d bendi)**
- 5) Serbest gezinti alanları, açık hava gezinti alanları veya açık barınak alanları; yerel hava koşullarına ve ilgili türe bağılı olarak yağmura, rüzgara, güneşe ve aşırı sıcaklığa karşı yeterli korunma sağlamalıdır. **(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, e bendi)**
- 6) Barınaklar hayvanlara rahatça ve doğal olarak durabilecekleri, kolayca yatabilecekleri, dönebilecekleri, kendilerini temizleyebilecekleri, tüm doğal pozisyonları alabilecekleri ve gerinme ve

kanat çırpma gibi tüm doğal hareketleri yapabilecekleri yeterli büyüklükte yer sağlayacak şekilde olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md19, 1. Fıkrası, f bendi)

- 7) Kapalı barınaklar ve açık gezinti alanlarının asgari alanları ve farklı hayvan türleri ile kategorileri için diğer barınak özellikleri bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde belirtilen kriterlere uygun olur.. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, g bendi)
- 8) İklim koşullarının hayvanlara açık havada yaşamalarına imkân verdiği bölgelerde, hayvan barınaklarının yapılması zorunlu değildir. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, ğ bendi)
- 9) Barınak, kümes, alet ve kaplar, hastalık taşıyan organizmaların gelişmesi veya bulaşmasını engellemek için, uygun bir şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir. Hayvan binaları ve yapılarının temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi için bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler kullanılır. Böcek ve kemirgenlerle mücadele etmek ve işletmede kokuyu azaltmak amacıyla, dışkı, idrar ve dökülmüş dağılmış gıdalar ortamdaki uzaklaştırılır. Bütün bu tedbirlere rağmen böcekler ile diğer kemirgenlerin hayvan barınaklarından ve diğer tesislerden uzaklaştırılamaması durumunda, yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-2'sinin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölümündeki girdiler ve rodentisitler kullanılır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, h bendi)
- 10) Tüm memeliler, otlak veya açık hava egzersiz alanlarına veya açık bir barınak alanına ulaşabilmelidir ve hayvanların psikolojik koşulları, hava koşulları ve arazinin durumu izin verdiği sürece hayvanlar bu yerleri kullanabilmelidir. Otoburlar, koşullar elverdiği sürece otlaklara ulaşabilmelidir. Bir yıldan yaşlı boğalar, meralara, açık gezinti alanlarına ve açık alanlara erişebilmelidirler. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, ı bendi)
- 11) Besinin son döneminde büyükbaşlar yaşam sürelerinin 1/5 ini geçmemesi ve 3 aydan fazla olmamak kaydıyla ve her durumda yetkilendirilmiş kuruluşun belirleyeceği süre kadar kapalı alanlarda kalabilirler. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, i bendi)
- 12) Hayvan barınaklarının zemini düzgün olmalı fakat kaygan olmamalıdır. Toplam zemin alanının asgari yarısı, sert ve düz olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, j bendi)
- 13) Altlık; sap-saman veya diğer uygun doğal maddeden oluşmalıdır. Altlık olarak kullanılan materyal, organik tarımda gübre olarak kullanılmasına izin verilen her türlü mineral madde ile iyileştirilebilir ve güçlendirilebilir. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, k bendi)
- 14) Buzağılar 1 haftalık yaştan sonra bireysel bölmelerde tutulmamalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, l bendi)

Kümeslerde,

- 1) Kanatlılar açık yetiştirme koşullarında yetiştirilmelidir ve kafeslerde tutulmamalıdır. Su kanatlıları iklim şartlarının elverdiği sürece hayvanın rahatlığı veya hijyen şartları nedeniyle akarsulara, gölet veya göllere erişebilmelidirler (Ref: Org-TR Yön., Md1. Fıkrası, m bendi)
- 2) Zeminin asgari üçte biri, parçalı veya ızgaralı yapıda değil, düz bir yapıda olmalı ve sap-saman, talaş, kum veya kısa çim gibi maddelerle kaplı olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md19, 1. Fıkrası, n bendi, 1. alt bendi)
- 3) Yumurta tavuğu kümeslerinde zeminin yarıdan fazlası dışkı toplanmasına elverişli olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, n bendi, 2. alt bendi)
- 4) Tünek, kanatlı grubu ve kanatlı büyüklüğü ile orantılı olmalıdır. Bu konudaki standartlar bu Yönetmeliğin Ek-3'ünün 2 nci bölümüne uygun olur. (Ref: Org-TR Yön., Md19, 1. Fıkrası, n bendi, 3. alt bendi)
- 5) Kanatlının büyüklüğüne göre giriş/çıkış delikleri olmalı ve bu delikler kanatlı barınağının her 100 m2 si için asgari toplam 4 m uzunlukta olmalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md19, 1. Fıkrası, n bendi, 4. alt bendi)
- 6) Her kanatlı barınağında aşağıdakilerden fazla hayvan barındırılmamalıdır;
4800 adet etlik piliç,
3000 adet yumurta tavuğu,
5200 adet afrika tavuğu,
4000 adet dişi muskovi veya pekin ördeği,
3200 adet erkek muskovi veya pekin ördeği veya diğer ördekler,
2500 adet et horozu, kaz veya hindi
(Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, n bendi, 5. alt bendi)
- 7) Et üretimine yönelik kanatlı barınaklarının her birinin toplam kullanılabilir alanı 1600 m2 yi aşmamalıdır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, n bendi, 6. alt bendi)
- 8) Yumurta tavuklarında doğal ışık ile suni ışıklandırmanın toplamı günde 16 saati geçemez. Suni ışıklandırma olmadan asgari sekiz saat dinlenme süresi uygulanır. (Ref: Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, o bendi)

- 9) Kanatlılar iklim koşullarının elverdiği durumlarda açık hava barınaklarına ulaşabilmeli ve mümkün olduğunca bu durum yaşamlarının asgari 1/3'ünde uygulanmalıdır.
- 10) Bu açık hava barınakları çoğunlukla bitki örtüsü ile kaplanmalı, koruyucu tesisler bulunmalı ve hayvanların yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkan vermelidir. Halk ve hayvan sağlığını korumak amacıyla hayvanların dışarı çıkmasını engelleyen, bakanlıkça belirlenmiş bir durum olması halinde; hayvanlar kapalı yerde tutularak yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkan verilmelidir.” (Ref: **Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, ö bendi**)
- 11) Sağlık nedenleriyle, iki yetiştirme dönemi arasında kümesler boş bırakılır, bu süre içerisinde binalar ve tesisat temizlenir ve izin verilen maddelerle dezenfekte edilir. Ayrıca, her kanatlı grubunun yetiştirilmesi tamamlandığında gezinti alanları sağlık nedeniyle boş bırakılarak, bitki örtüsünün yeniden gelişmesine imkân verilir. Bu gereklilik barınaklarda tutulmayan ve gün boyunca serbestçe gezinen az sayıdaki kanatlılara uygulanmaz. .” (Ref: **Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, p bendi**)
- 12) Yoğun yetiştiricilik yöntemlerinin kullanımını engellemek için kanatlılar ya asgari bir yaşa erişinceye kadar beslenirler ya da yavaş gelişen kanatlı genotipleri seçilir. Yavaş gelişen kanatlı genotiplerinin işletmeciler tarafından kullanılmadığı yerlerde;

Kanatlılarda asgari kesim yaşları,

Tavuklar	81 günlük,
Et horozları	150 günlük,
Pekin ördeği	49 günlük,
Dişi muskovi ördeği	70 günlük,
Erkek muskovi ördeği	84 günlük,
Yaban ördeği	92 günlük,
Afrika tavuğu	94 günlük,
Hindi ve kaz	140 günlük.
Dişi hindi	100 günlük

Organik piliç yetiştiriciliğinde yavaş gelişen genotipler için asgari kesim yaşı 72 gündür. .” (Ref: **Org-TR Yön., Md 19, 1. Fıkrası, r bendi**)

Nakliye ve kesim:

- 1) Hayvanların nakilleri stressiz ve kısa zamanda gerçekleştirilecek şekilde yapılır. (Ref: **Org-TR Yön., Md 20, 1. Fıkrası, a bendi**)
- 2) Yükleme ve boşaltma işlemleri dikkatlice ve hayvanları zorlamak amacıyla elektriksel uyarıcı alet kullanılmadan gerçekleştirilmelidir. Nakliye öncesi ve esnasında herhangi bir yatıştırıcı ilaç kullanılamaz. (Ref: **Org-TR Yön., Md 20, 1. Fıkrası, a bendi, 2.alt bendi**)
- 3) Kara taşımacılığında 8 saatte bir yemleme, sulama ve dinlendirme için mola verilir. (Ref: **Org-TR Yön., Md 20, 1. Fıkrası, a bendi, 3.alt bendi**)
- 4) Kasaplık hayvanlara kesim esnasında stres yaratmayacak şekilde davranılır. Mümkün olan durumlarda ayrı mezbaha, kesimhane ve kombinalar kullanılır. (Ref: **Org-TR Yön., Md 20 , 1. Fıkrası, b bendi**)

Hayvan gübresi:

- 1) Organik bitkisel üretim yapılacak alanlarda, arazi üzerine uygulanacak toplam gübre miktarı, 170 kg/N/ha/yılı geçemez. Söz konusu miktara göre bu Yönetmeliğin Ek-4'ünde yer alan tabloda maksimum hayvan sayısı belirlenmiştir. (Ref: **Org-TR Yön., Md 21, 1. Fıkrası, a bendi**)
- 2) Organik hayvansal üretim yapan işletmeler üretim fazlası gübrelerini bu Yönetmelik hükümlerine göre üretim yapan diğer müteşebbislerle sözleşme yaparak dağıtır. Sözleşmede; kullanılan tarımsal alanda yılda hektar başına azami 170 kg saf azot miktarının bu gübrelemeden sağlanan kısmı hesaplanarak belirlenir. (Ref: **Org-TR Yön., Md 21, 1. Fıkrası, b bendi**)
- 3) Hayvansal gübrelerin depolama yerleri; doğrudan akıntı ile veya sızıntı ile toprak veya suyun kirlenmesini önleyecek özellikte olmalıdır. (Ref: **Org-TR Yön., Md21, 1. Fıkrası, c bendi**)
- 4) Müteşebbisin, yetkilendirilmiş kuruluş ile yapacağı sözleşmede, hayvan gübresinin depolanması için yapılan tesislerin yeri ve tarifi, hayvan gübresinin yayılmasına ilişkin plan, hayvan gübresinin yayılmasına ilişkin diğer işletmelerle yapılan yazışmalar yer almalıdır. (Ref: **Org-TR Yön., Md21, 1. Fıkrası, ç bendi**)

**4-EKTE GÖNDERİLEN DÖKÜMANLARIN DOLDURULMASI İLE İLGİLİ BİLGİLENDİRME
TARIMSAL İŞLETME FORMU (Hayvansal Üretim)**

Tek üreticili projelerde doldurulmaz. Bu form **grup sertifikalaması yapılan projelerde**, proje yöneticisi tarafından veya üretici tarafından doldurulması gereken bir formdur. Her üretici için ayrı ayrı doldurulması gerekir. Projeyi yapan firma tarafından her üretici için sadece bir defaya mahsus

doldurulan bu belge, üreticinin kimlik kartı niteliğindedir ve bir nüshası EKOİNSPEKT' verilir. Bu form kontrolden önce tam olarak doldurulur ve dolduran ile bilginin alındığı kişi tarafından imzalanır. Formu doldururken başlıca aşağıda belirtilen hususların dikkate alınması ve form ile birlikte tamamlayıcı olan aşağıda belirtilen dokümanlarında hazır olması gerekir;

Bu formun bitkisel ve hayvansal üretim kısımlarını içermektedir. Btkisel üretim kısmı ile ilgili açıklamalar için "Organik Bitkisel Üretime Başlarken" isimli bilgilendirme dökümanına bakabilirsiniz.

OPERATÖR PROFİLİ

Bireysel başvuru projeleri için PR 39 - [FR 25 Hayvansal Üretim Bireysel Çiftçi Operatör Profili Formu](#) isimli profil, Grup Başvuru projeleri [PR 39 - FR 31 Hayvansal Üretim Grup Operatör Profili Formu](#) isimli profil doldurulur.

Grup projeleri için; Operatör profilinin ekinde yer alan nektar akım takvimi ve Göç kayıt takvimi, (eğer arıcıdan arıcıya farklılık gösteriyor ise) her arıcı için ayrı doldurulur.

SÖZLEŞMELER

1) Organik tarım faaliyetleri, müteşebbis ile yetkilendirilmiş kuruluş arasında imzalanan sözleşmeye dayalı olarak yürütülür. Bu sözleşme; tarımsal faaliyetin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacağını belirleyen yazılı anlaşmayı ifade eder. Yetkilendirilmiş kuruluş sözleşme yaptığı müteşebbis ile ilgili bilgileri kırk beş gün içerisinde OTBİS'e kaydeder. (Ref: Org-TR Yön., Md 5, 1. Fıkrası, b bendi)

2) 834/2007 sayılı AB Yönetmeliği ve **18.08.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Organik Tarım Esasları ve Uygulamasına İlişkin Yönetmelik, Madde 6, 1. Fıkrası, b bendine** göre, projeyi yapan firma ile tarımsal işletme sahibi arasında 'organik üretim sözleşmesi' bulunmalıdır. Bu sözleşmenin, EKOİNSPEKT'ya en geç kontrol sırasında ulaştırılması gerekir. Bu sözleşme, müteşebbisin EKOİNSPEKT ile yaptığı sözleşme gibi, geçiş tarihini saptamakta da rol oynayacaktır. Bu sözleşmede;

- 834/2007 sayılı AB Yönetmeliği ve/veya 10 Haziran 2005 tarih ve 25841 sayılı resmi gazetede yayınlanan Türk Organik Tarım Yönetmeliğinin tüm değişiklik ve eklerine uygun tarım yapılacağı,
- Tarımsal işletme sahibi; EKOİNSPEKT adına gelen kişiye işletme ile ilgili tüm binalara, depolara, işleme yerlerine vs giriş izni vereceğine, tüm girdileri, alet ve ekipmanları vs incelemede kolaylık sağlayacağına ve tarımsal işletme ile ilgili tüm kayıtları (depo, muhasebe, işletme vs kayıtları) inceleyebileceğine dair izin vereceği belirtilmelidir.

3) Tarımsal işletme üreticinin kendisine ait değil ise: babası veya başka birine ait ise, bu durumda da her ikisi arasında yapılmış sözleşmenin (kira sözleşmesi/bakım sözleşmesi/muvafakat) en geç kontrol sırasında kontrolöre sunulması gerekmektedir.

4) Proje sahibi "müteşebbis" üreticilerle sözleşme yapmanın yanı sıra organik ürünleri işlemeyi düşündüğü fason işleyici, tüccar ile de sözleşme yapması gerekir. Bu soğuk hava deposu olabilir, üretici firma adına ürünü alan tüccar, ürünü işleyen fason işleyici olabilir. Organik tarım kontrolü kapsamında organik ürünün gezdiği tüm birimler kontrol organı tarafından kontrole tabi tutulmalıdır. Bu tip işletmeleri operatör profilinde tanımlamayı ve kontrolü için kontrol organını bilgilendirmeyi unutmayınız.

TARIMSAL İŞLETMEDE YAPILAN AKTİVİTELERİN KAYDEDİLMESİ: NOT DEFTERİ VEYA EKOİNSPEKT GÜNCELLEME "UPDATE" FORMU

Bu grup sertifikalamasında her üretici için veya tek üretici sertifikalamasında, ilgili üretici için tutulması gereken bir kayıttır. Tarımsal işletmelerde yapılan tüm aktiviteler arazi bazında kullanım miktarı, tarihleri belirtilerek kaydedilir. Üreticinin kendisinin tutacağı bir not defterine veya EKOİNSPEKT' nun verebileceği 'update' formuna kaydedebilirsiniz.

Bu formun bitkisel ve hayvansal üretim kısımlarını içermektedir. Btkisel üretim kısmı ile ilgili açıklamalar için "Organik Bitkisel Üretime Başlarken" isimli bilgilendirme dökümanına bakabilirsiniz.

ARAZİ PLANI ÇİZİLİRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Bakınız Organik Bitkisel Üretime Başlarken" isimli bilgilendirme dökümanı.

5-ORGANİK TARIM UYGULAMALAINDA DİKKAT EDİLECEK KONULAR

Bakınız Organik Bitkisel Üretime Başlarken" isimli bilgilendirme dökümanı aynı başlıklı kısım.

6. MÜŞTERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ, YETKİ ve SORUMLULUKLARI

- Müşteri, EKOİNSPEKT tarafından iletildiğinde belgelendirme şartlarında yapılan değişikliklerin uygulanmasından sorumludur. Böyle bir değişiklik olduğunda, konuyla ilgili olarak müşterinin başvuru formunda belirttiği tebliğat adresine ve e-posta ile bir bilgilendirme gönderilecektir.

- Müşteri belgelendirmede esas alınan standardın şartlarını her zaman karşılamayı taahhüt eder. Belgelendirmenin devam eden üretime uygulanması durumunda belgelendirilmiş olan ürünün ürün şartlarını karşılamaktan sorumludur.
- Müşteri, denetim esnasında EKOİNSPEKT'e, kendisine veya taşeronuna ait her türlü bilgiye ve kayda; arazi, üretim alanı, depolar, ürün işleme tesisleri, işçi barınakları, ilgili ekipman gibi tüm tesislere ve kişilere sınırsız, tam erişim yetkisi vermekten sorumludur.
- Müşteri kendisine akseden şikayetlerle ilgili çalışmalar yapmaktan, şikayetlerin kayıtlarını dokümante etmekten, bu şikayetlere ve belgelendirme şartlarına uygunluğu etkileyecek, ürünlerde tespit edilen kusurlara karşı uygun faaliyetleri gerçekleştirmekten ve gerçekleştirdiği faaliyetleri dokümante etmekten ve bunlara ait kayıtları ve bilgileri EKOİNSPEKT denetiminde hazır bulundurmaktan sorumludur.
- Müşteri gerektiğinde, EKOİNSPEKT yetkilisi/kontrolörü ile birlikte veya münferiden EKOİNSPEKT, Akreditasyon Kurumları (Örn: TÜRKAK) ve T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı gözlemcilerinin katılımına izin verir.
- Müşteri belgelendirme kapsamına uygun olarak belgelendirme ile ilgili taleplerde bulunabilirler.
- Müşteri, ürün belgelendirmesini / sertifikayı EKOİNSPEKT'in adını lekeleyecek şekilde kullanamaz ve ürün belgelendirmesi / sertifika ile ilgili olarak EKOİNSPEKT'in yanıltıcı ve yetkisiz olarak kabul edebileceği herhangi bir açıklamama yapmamaktan sorumludur.
- Müşteri, sertifikanın askıya alınması, geri çekilmesi veya sonlandırılmasıyla birlikte belgelendirmeye herhangi bir atıf içeren tüm reklam unsurlarının kullanımına son vermekten, sertifikayı iade etmekten ve gerekli olan diğer önlemleri almaktan sorumludur.
- Müşteri, belgelendirme dokümanlarını ve sertifikayı üçüncü taraflara temin etmesi halinde, dokümanların bütünlük içerisinde çoğaltılmasından sorumludur.
- Müşteri, uygunluk işareti ve/veya Organik Tarım Logosu kullanımı ve etiket kurallarına uyması gerekmektedir. Müşteri, broşürler veya reklam gibi iletişim ortamlarına ürün belgelendirmesine / sertifikaya atıf yapması durumunda, EKOİNSPEKT web sitesinde yayınlanmakta olan „Belge ve Logo Kullanım Şartları“na ve 18.8.2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik şartlarına uymaktan sorumludur.
- Müşterinin, belgelendirme şartlarına kendi uyum kabiliyetini etkileyebilecek aşağıdaki değişiklikler (örn: Yasal, ticari, kuruluş statüsü veya sahiplik; organizasyon ve yönetim (örnek olarak kilit yöneticiler, karar vericiler veya teknik kadro); ürün veya üretim yönteminde değişiklikler; iletişim adresi ve üretim yerleri, kalite yönetim sistemindeki büyük değişiklikler) hakkında EKOİNSPEKT' i gecikmeksizin bilgilendirmekten sorumludur

Tablo 1. İşletmede stoklanabilecek gübre miktarına eşdeğer hayvan sayısı:

Hayvan Türleri	170 kg /N/ha/yıl/baş'a eşdeğer maksimum hayvan sayısı
Altı aydan büyük atlar	2
Besiye alınmış danalar	5
Bir yaşından küçük diğer sığırlar	5
Bir yaşından büyük, iki yaşından küçük erkek sığırlar	3,3
Bir yaşından büyük, iki yaşından küçük dişi sığırlar	3,3
İki yaş ve üstü erkek sığırlar	2
Damızlık düveler	2,5
Besilik düveler	2,5
Süt sığırları	2
Gebe süt sığırları	2
Diğer sığırlar	2,5
Dişi damızlık tavşanlar	100
Dişi koyunlar	13,3
Keçiler	13,3
Domuz yavruları	74
Damızlık dişi domuzlar	6,5
Besilik domuzlar	14
Diğer domuzlar	14
Etlik piliçler	580
Yumurta tavukları	230

Tablo 2. Büyük ve küçük baş hayvanlar için en az kullanım alanları ve barınak özellikleri

	İç alan (hayvanlara ayrılan net alan)		Gezinti alanı (otlama alanı hariç serbest dolaşım alanı)
	En az canlı ağırlık (kg)	m ² /baş	m ² /baş
Damızlık ve besiye alınmış sığır ve tek tırnaklılar	100 kg' a kadar	1.5	
	200 kg a kadar	2.5	
	350 kg' a kadar	4.0	3
	350 kg' dan fazla	5.0 En az 1 m ² /100 kg	3,7 En az 0.75 m ² /100 kg
Süt sığırları		6	4.5
Damızlık boğalar		10	30
Koyun ve keçiler		1.5 koyun/keçi	2.5
		0.35 kuzu/oğlak	0.5
Gebe domuzlar ve 40 günlüğe kadar domuz yavruları		7.5 dişi domuz	2.5
Besiye alınmış domuzlar	50 kg' a kadar	0.8	
	85 kg' a kadar	1.1	
	110 kg' a kadar	1.3	
	110 kg üzeri	1.5	
Domuz yavruları	40 günlükten büyük ve 30 kg 'a kadar		0.4
Damızlık domuzlar		dişi	1.9
		erkek Şayet ağıllar doğal hizmet maksadıyla kullanılıyorsa: 10 m ² / domuz	8.0

Tablo 3. Kümes Hayvanları için en az kullanım alanları ve barınak özellikleri

	İç alan (hayvanlara ayrılan net alan)			gezinti alanı (Rotasyona elverişli alan m ² /baş)
	Hayvan sayısı/ m ²	Tünek genişliği (cm/hayvan)	Folluk	
Yumurta tavuğu	6	18	7 tavuk için 1 folluk veya tavuk başına 120 cm ² folluk alanı	4 170 kg/N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
Besiye alınmış kümes hayvanları	10 en fazla 21 kg canlı ağırlık/ m ²	20 yalnızca Hint tavuğu için		4 Et ve Hint tavuğu 4,5 Ördek 10 Hindi

(Sabit barınaklarda)				15 Kaz Yukarıda bahsedilen tüm çeşitler için 170 kg /N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
Besiye alınmış kümes hayvanları (Taşınabilir barınaklarda)	16(1) en fazla 30 kg canlı ağırlık/m ² hareketli kanatlı barınakları			2.5 170 kg/N/ha/yıl limitini aşmaması koşulu ile
(1) Yalnızca 150 m ² zemin alanı aşmayan taşınabilir barınaklar durumunda				